

По-важни морски твърдини сж: Генуа, Гаета и Чивита-Векия. На прѣдѣлите откъмъ сушата се простиратъ повече високи планински вериги: по границата съ Франция — Западните Алпи, по границата съ Швейцария и Австрия — Средните и малко Источните Алпи. Отъ многото проходи, къмъ Франция води: Ценискъ — прѣзъ Западните Алпи, Големия Бернардски и Симплонски — прѣзъ Средните; къмъ Швейцария и после къмъ Германия — С. Готардски. Прѣзъ много проходи има добри шосейни пътища, отъ които най-забѣлѣжителни е С.-Готардътъ; а подъ планина Ценисъ и С. Готардъ на 1871 г. се прокона дупка (тунелъ — подземенъ путь) за желѣзница, по послѣ се направи и по върха на тази планина друга желѣзница. Освѣнъ планините, Италия на сухо отъ къмъ Австрийската страна, забранена е и съ твърдини: Мантуа, Песчера, Верона и Ленияно.

Повърхнина на сушата и напояване. Отъ една страна, откамъ Италиянското господарство се загражда отъ единъ клонъ на Алпийските планини; а отъ вътрѣ го пълнятъ Апенинските. Има още и върхове, отделени, както е вулканътъ Везувий, високъ близо до 1500 арш. и Етна три пъти по-висока отъ Везувий. По-забѣлѣжителни отъ низските равнини сж: Ломбардската, Тосканската и Кампанская.

Рѣките на Апенинския полуостровъ, като пътища за съобщение, не сж толкова добри, както сж изобщо и рѣките на другите Европейски полуострови. Нѣ това не може да се каже за рѣка По и за лѣвите ѝ притоци, защото тя, както и Гвадалквивиръ, се пълни съ вода отъ ледници на съсъдните Алпи. Отъ рѣките и езерата, които се изливатъ отъ лѣвата страна на рѣка По, по-забѣлѣжителни сж: Дора-